

Полозенко А. В.,
аспірант,
Науково-дослідний інститут публічного права

РОЛЬ БЛАГОДІЙНИХ ТА ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ПІДТРИМЦІ ОСІБ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВНАСЛІДОК ВОЄННИХ

Збройні конфлікти завжди спричиняють значні соціальні, економічні та гуманітарні кризи, що впливають на життя мільйонів людей. Постраждалими стають як військовослужбовці, так і цивільне населення, включаючи дітей, жінок та людей похилого віку. У таких умовах благодійні та громадські організації відіграють ключову роль у забезпеченні необхідної допомоги постраждалим. Їхня діяльність охоплює гуманітарну, соціальну, правову, медичну та психологічну підтримку, а також сприяє відновленню порушених прав і інтеграції постраждалих у суспільство.

Благодійні організації є першими, хто реагує на кризи, пов'язані з війною, надаючи постраждалим гуманітарну допомогу. Це включає забезпечення продуктами харчування, питною водою, одягом, засобами гігієни та житлом. Наприклад, такі міжнародні організації, як Міжнародний комітет Червоного Хреста (МКЧХ) та Save the Children, регулярно постачають гуманітарні вантажі в зони конфліктів. Завдяки їхнім діям мільйони людей отримують найнеобхідніше для виживання.

Гуманітарна допомога МКЧХ здійснює широкий спектр гуманітарної підтримки для цивільного населення, яке постраждало від війни. Організація забезпечує постачання продуктів харчування, питної води, медичних засобів та предметів першої необхідності. Значну увагу приділяється відновленню критичної інфраструктури, такої як водопостачання та електропостачання, у зонах бойових дій. Однією з ключових місій МКЧХ є моніторинг умов утримання військовополонених з обох сторін конфлікту. Організація працює над забезпеченням їхніх базових прав відповідно до норм міжнародного

гуманітарного права, зокрема Женевських конвенцій. МКЧХ також займається передачами гуманітарних посилок і сприяє встановленню зв'язку між полоненими та їхніми родинами. МКЧХ підтримує медичні заклади, постачаючи ліки, обладнання та мобільні медичні бригади. У співпраці з Міністерством охорони здоров'я України організація допомагає пораненим, включаючи евакуацію постраждалих із зони бойових дій. Одним із завдань МКЧХ є встановлення долі осіб, які зникли безвісти через війну. Організація надає психологічну та правову допомогу сім'ям, які втратили зв'язок із рідними.

Громадська організація Save the Children спрямовує свої зусилля на захист дітей, які постраждали від війни. Організація працює над забезпеченням безпеки дітей у зонах бойових дій, створюючи притулки та евакуюючи дітей разом із сім'ями до більш безпечних місць. Війна в Україні серйозно вплинула на доступ дітей до освіти. Save the Children розробляє програми дистанційного навчання та відновлює зруйновані школи. Вони також забезпечують дітей необхідним навчальним приладдям. Save the Children активно надає психологічну допомогу дітям, які пережили травматичні події, такі як втрати родини, поранення або втеча від бойових дій. Програми допомоги спрямовані на подолання посттравматичного стресового розладу та адаптацію до нових умов життя. Організація забезпечує постраждалі сім'ї їжею, одягом, ліками та іншими базовими засобами для життя. Save the Children надає фінансову допомогу найбільш вразливим сім'ям для забезпечення їхніх базових потреб.

В Україні благодійний фонд «Повернись живим» надає військовим і цивільним предмети першої необхідності, включаючи ліки, генератори та будівельні матеріали для відновлення зруйнованого житла. Також важливу роль відіграє діяльність місцевих громадських організацій, які координують допомогу на рівні громад.

Військові конфлікти часто супроводжуються фізичними травмами та психологічними наслідками для постраждалих. Благодійні організації, такі як

Doctors Without Borders (Лікарі без кордонів), діють на принципах гуманітарної нейтральності, незалежності та неупередженості. Дана організація надає медичну допомогу людям, постраждалим у збройних конфліктах, природних катастрофах або внаслідок епідемій, незалежно від їхньої національності, релігії чи політичних переконань. Основою діяльності є забезпечення базового права на медичну допомогу для всіх, хто цього потребує. Організація не приймає вказівок від урядів чи військових сил і фінансується переважно за рахунок приватних пожертв, що дозволяє їй діяти незалежно від політичних інтересів. «Лікарі без кордонів» спеціалізуються на швидкому реагуванні в кризових ситуаціях. Організація створює мобільні клініки та медичні центри в зонах конфліктів і важкодоступних регіонах, забезпечуючи хірургічну допомогу, лікування інфекційних захворювань, вакцинацію та психосоціальну підтримку. MSF також займається навчанням місцевого медичного персоналу, передаючи їм знання та навички для надання довгострокової допомоги. Їхня діяльність спрямована на збереження життя та гідності пацієнтів у найскладніших умовах, часто із ризиком для життя самих працівників організації.

Крім того, психологічна допомога є критично важливою для осіб, які зазнали наслідків бойових дій. Наприклад, громадська організація «Натів» (Israel Trauma Coalition) активно співпрацює з українськими психологами, навчаючи їх методам роботи з посттравматичним стресовим розладом (ПТСР). Такі програми допомагають людям справлятися з травматичними переживаннями та адаптуватися до нових умов життя.

Багато людей, які постраждали від війни, стикаються з проблемами у відновленні своїх прав, таких як втрата житла, документів або майна. Благодійні організації забезпечують безкоштовну юридичну підтримку, допомагаючи постраждалим відновлювати документи, отримувати компенсації чи звертатися до судів.

В Україні правозахисні організації, такі як «Центр прав людини ZMINA», надають консультації та супровід справ, пов'язаних із порушеннями прав людини під час війни. У міжнародному контексті Human Rights Watch документує воєнні злочини, допомагаючи жертвам звертатися до міжнародних судових інстанцій.

Внутрішньо переміщені особи є однією з найуразливіших груп унаслідок воєнних дій. Благодійні організації забезпечують їх інтеграцію в нові громади, надаючи підтримку у вигляді житла, працевлаштування та освітніх програм. Наприклад, в Україні організація «Карітас» реалізує проекти з підтримки ВПО, включаючи надання тимчасового житла, соціальної адаптації та навчання новим професіям.

Міжнародний досвід, зокрема програми реінтеграції біженців у Німеччині, слугує прикладом успішного підходу до вирішення подібних проблем. Німецькі благодійні організації працюють у тісному контакті з державою, що дозволяє координувати допомогу на високому рівні.

Важливу роль у допомозі постраждалим відіграють волонтери. У часи війни громадські ініціативи часто стають рушійною силою, що дозволяє оперативно реагувати на потреби людей. В Україні з початку війни тисячі волонтерів організували пункти допомоги, забезпечили транспортування гуманітарних вантажів і підтримку поранених.

Місцеві організації, такі як «Razom for Ukraine» та «Help Ukraine Center», активно працюють із міжнародними донорами, спрямовуючи ресурси на потреби постраждалих. Такі ініціативи свідчать про високу ефективність громадських організацій, коли вони мають доступ до належного фінансування та співпраці з урядами.

Незважаючи на значну роль благодійних організацій, їхня діяльність стикається з низкою викликів. Основними проблемами є обмеженість ресурсів, координації між організаціями та державою, а також ризики безпеки в зоні

бойових дій. Проте злагоджена співпраця між місцевими та міжнародними організаціями, впровадження технологій і залучення нових джерел фінансування дозволяють підвищити ефективність допомоги.

Отже, благодійні та громадські організації відіграють вирішальну роль у підтримці осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій. Їхня діяльність охоплює широкий спектр завдань: від надання гуманітарної допомоги до юридичного захисту та інтеграції постраждалих у суспільство. В умовах тривалих конфліктів і гуманітарних криз ці організації стають опорою для мільйонів людей, допомагаючи їм вижити, відновитися та знайти нові можливості для життя. Їхній досвід і практика можуть стати зразком для удосконалення національних систем підтримки постраждалих.

Полховська І.К.

доцентка кафедри конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права,
Полтавський юридичний інститут
Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ДИСКРИМІНАЦІЯ ЗА ОЗНАКОЮ СТАТІ: ПРОБЛЕМНИЙ ОГЛЯД

Конституція України, відповідно до міжнародно-правових стандартів, проголосила рівність усіх в гідності і правах (ст. 21); рівність перед законом, а також заборону дискримінації за різними ознаками, зокрема за ознакою статі (ст. 24). Окремо у ч. 3 ст. 24 Основного Закону наголошено на гарантіях забезпечення рівних прав жінок і чоловіків. На реалізацію конституційних положень у 2005 році був прийнятий спеціальний Закон України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», метою якого